

העם האם חזק השלום

בין האצבעות ?

מה שהיה קד לפני שנה, הפך בזתי אפשרי עתה.

הזמן פעל נגד השרום

השלום עלול לחמוק לנו בין האצבעות! הזהיר לפני כמה חודשים שר הביטחון עוזר וייצמן.

לרבים היה נדמה שזוהי קריאת-אזהרה קה מגוחכת. עוד יריה של עזר וייצמן מן המותן, אי-אפשר עוד לעצור את התהליך! היתה הדיעה הכללית. אין מגוס. לא לבגין ולא לסאדאת. הם מוכרחים להגיע לשלום ביניהם!

כאשר הוענק לשניהם במשותף פרס נובל לשלום, נראה הדבר בטוח.

בשתי הירייה I השבוע התחרטו רבים על כך שלא שעו לאזהרה. נראה כי השלום חמק בין האצבעות. היו שהחלו חוששים שהוא חמק לצמיתות.

עתה ברור, כי היה זה אסון ואולי שר אה היסטורית. שמשלת ישראל לא תפי סה את יוזמת אל-סאדאת בשתי ידיה, כאשר היתה טרייה וחמה, וכאשר התנור פה היתה בעיצומה. ברור כי אפשר היה להשיג לפני שנה, בדצמבר 1977, ערב

בין השאר:

בשבועון ניוזוויק הופיעה ידיעה קטנה, שבה נאמר כי ממשלת ארצות-הברית מצטערת על שהתחייבה בשעתו שלא לנהל משאומתו עם אש"ף. (התחייבות זו כלולה במסמך שנתן הנרי קיסינג'ר ליצחק רבין, בעת חתימת הסכם-הביניים של 1975).

בדיון על בעיית-פלסטין באו"ם אמר הסנאטור אברהם ריבין, בשם ארצות-הברית, שבעיית פלסטין אינה רק הומא-ניטרית, כי אם גם פוליטית. הוא ציין כי לעם הפלסטיני יש הזכות להגדרה עצמית ביישות לאומית משלו.

העובדה שהצהרה זו, שלא זכתה משום-מה בפירסום הנאות בישראל, נמסרה דווקא בפני סנאטור יהודי, המבקר לעיתים קרובות בישראל, נותנת לפרשה זו משמעות מיוחדת. מדוע הטיל הבית הלבן דווקא עליו את התפקיד למסור הודעה זו?

כל זה נוסף בליבה של הנהגת אש"ף ביטחון עצמי חדש. מעולם לא היה מצבו של האירגון חזק כפי שהוא כיום.

באופן פרדוכסי, דווקא הסכם קמפ-דייוויד, שנעשה בנו אש"ף ונגר, חיזק את אש"ף בצורה שלא תשוער.

בין השאר:

הבין העולם כולו שלא יתכן שלום, אם לא ישותף בו העם הפלסטיני. הדבר נאמר, למעשה, בהסכמי קמפ-דייוויד בצורה המפורשת שאירעו מאז בנדה וברצון. עה הוכיחו בעליל שלא יתכן שום פיתרון בלי הסכמת אש"ף. גם אל-סאדאת הבין כי פשוט לא יהיה ניתן לאייש את המימ" של העצמי" אלא בהסכמתו של אש"ף ותוך שיתוף-פעולה עימו.

הקונסנזוס הערבי החדש, שנוצר בגדאד, נבנה כולו על העניין הפלסטיני, ובמרכזו עומד אש"ף. לא זה בלבד שמע מדו הוכר מחדש על-ידי כל העולם הערבי (מילבד מצריים). אלא שאש"ף גם הפך הכוח המלכד את המחנות הערביים השונים.

העולם הערבי כולו קיבל את המצע של עראפאת, המוכן לשלום עם ישראל תמורת הקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה.

עראפאת חזר מבגדאד כמנצח. הדבר התבטא מייד במעשיו. בפעם הראשונה התחיל להכריז בפה מלא דברים שעד כה היה אומר אותם רק בשחות פרטיות או חצי-פרטיות.

לפני שבועיים מסר עראפאת לחבר בית-הנבחרים האמריקאי פול פינלי, הודעה מדינית מפני רשת, שבה הודיע שהוא מוכן להכיר בישראל כיש"מ, להפסקת זווטר על כל מעשייה-אלימות מכל צורה שהיא, ול"לחיות בשלום עם ישי ראל", אם תקום מדינה פלסטינית בגדה וברצועה.

לפי בקשת עראפאת, קיים פינלי, עם שובו לארצות-הברית, מסיבת-עיתונאים גדולה, כדי לתת לדברים פירסום מירבי. כאשר נדרש דוברו האישי של עראפאת, לבדי, להגיב על כך, לא הכחיש את הדברים, כפי שנהג לעשות עד כה, אלא התפק בהודעה סתמית שבה נאמר שדבי רי פינלי אינם מדויקים לגמרי.

(היה לדברים ספית משמע. כדי להביך את עראפאת הזמין אותו ג'ורג' חבש, מי אחרוני אנשי-הסירוב, לאסיפה — וסם נאם נאום חוקפני שבו דרש להשחרר את "יפו וח'פה". עראפאת הפיקה לא נפל ב-פת, אלא חיך וחייב את חבש — כאילו לא היו הדברים אלא דיבורי-סרק שאין לייחס להם חשיבות.)

דרך חדשה

הוא המצב כרגע. מהלכי-השלום נעצרו. כל הצדדים מעריכים את מצבם מחדש.

כמה מנהיגים ערביים משוכי נעים מי למעשה קיימת כרגע זה קנוניה שמ קארטר, אי-סאדאת ובנין, שמטרתה היא להימנע מי חתימת ההסכם, מתוך העמדת פנים כאילו קיימים חיזוקי-ידיעות עמוקים.

ואילו הסיבה האמיתית היא שנסתבר מעבר לכל ספק כי הסכם נפרד ישראלי-מצרי אינו אפשרי כלל, או שיביא לתוצאות הרות-אסון למערך האמריקאי במרחב. אם כן, יהיה השלב הבא ניסיון לחפש פיתרון שהעולם הערבי כולו, ואש"ף בפרט, יוכל להסכים לו.

מעטים, הדרושים באמת בעמדות-מפתח, יושארו במקומם. כל שאר מאות האלפים יחזרו ויצפו את מצריים.

זוהי סכנה מיוחדת, כי מאות אלפים אלה היו חשופים במשך זמן רב לתעמולה עוינת.

פעולת חתירה נצבא היר מצרי.

זהו עבאי-כילס של המישטר המצרי. קשה לדעת איך מתייחס הצבא למצב החדש. סילוקו הפיטאומי של אל-גאמסי-ער רר עניין מיוחד בהקשר זה. בארצות-ערב סבורים שלא רק אל-גאמסי עצמו סולק, אלא שהיה טיזור חרב-מדים בי צבא המצרי.

ההתאבדות

מדינית וגופנית

רור כי האיום המקובץ הזה השפיע על נשיא מצריים.

אחרי שחקת הזעם הראשון, וכאשר נתברר מלוא עוצמת ה"סכנה, עצר את מהלכי השלום.

המדיניות הישראלית התמימה, שמקורה בבורות טוטאלית, עוד החמירה את המצב. לחת להקל על אל-סאדאת, עשו בירושלים את הכל כדי להקשות עליו, ולהציגו בעור לם הערבי כבוגד המעדיף את ישראל על פני אחיו הערביים (סעיף 6 המפורסם). אי-ההסכמה ללוחי-מגנים להקמת הממשלה העצמי בגדה, הדיבורים על חידוש ההתנחלות ליות — כל אלה היו מכות נוראות לאל-סאדאת.

במצב זה החליט אל-סאדאת להיזהר. הוא הקשיח את עמדותיו המקוריות. אמנם, לגופם של הדברים לא העמיד תנאים חדישים, אך הוא תבע לקבוע כללים נוקשים לביצוע הדברים שנוסחו, קודם לכן, בצורה גמישה.

עמדות אלה מהוות נסיון לפיים את העולם הערבי.

אל-סאדאת תבע לקבוע לוחי-מגנים נוקשים להקמת הממשלה העצמי הפלסטיני, דחה מכל וכל את הסעיף 6, אשר נציגו הסכימו לו קודם לכן, הסכים להתחלפת גגריים רק אחרי הקמת הממשלה-העצמי, מי ועוד.

על אותו רקע ברור מדוע סירב אל-סאדאת לבוא לאוסלו, וגם מדוע הודיעה אשתו, ג'יהאן, כי סירבה לקבל את פני שני הגינולוגים הישראליים שהשתתפו בי קונגרס בקאהיר. (למי שמכיר את ג'יהאן אל-סאדאת, היתה זאת מיחווה בלתי-אופיינית לה, המטילה אור על חומרת המצב.) יש בעולם הערבי אישים מרכזיים המשוכי געים כי אנוור אל-סאדאת לא היה מעז היום לחתום על חוזה-השלום עם ישראל, גם אילו הסכימה ישראל לתנאיו.

מנהיג פלסטיני בכיר אמר לו השבוע: "הסעיף 6 כאילו נוסף כדי למנוע את החתימה. ברור שמאדאת אינו יכול לחתום עליו בשום אופן, כי החתימה מהווה התאבדות פוליטית, ואולי אף ג'י פנית."

הדבר אינו נוגע רק למצרים. לדעת אותו מנהיג פלסטיני, הומצא הסעיף על ידי האמריקאים כדי למנוע את חתימת-ההסכם.

עראפאת

על הסוס

אם מואיים המצב הקיים על מצריים, הרי הוא מאיים שביעתיים על ארץ-צות-הברית, וזאת בשעה שעמודי-התווך של המערכת האמריקאית במרחב, איראן, מת נגדו ועלול להתמוטט.

יתכן מאוד כי ג'ימי קארטר החי דיט כי המחיר שיצטרך לשלם עבור חתימת החוזה יהיה כבד יותר מאשר מחיר אי-החתימה.

יש הסבורים במרחב כי רגוזו של קארטר על אי-החתימה אינו אלא העמדת פנים, וכי למעשה הוא שמח על העיכוב הממושך שחל עתה, המאפשר לו להעריך את המצב מחדש ולבנות גשרים חדישים לסעודיה ולעולם הערבי כולו. מארצות-הברית באים בימים האחרונים איתותים חזקים, אשר המנהיגות הפלסטינית עוקבת אחי ריהם ברדיבות.

בנין באוסו, נרות אשכבה לשלום

נקוב היתה דרושה לו, כדי להכיל את הישגו האישי, כמי שניצח על ועידת קמפ-דייוויד. אי-החתימה היתה עלולה להיות מכה חמורה ליוקרתו, לרוקן מתוכי-נו את ההישג הגדול היחיד שלו עד כה. כשנתברר לקארטר כי המשאו-מתן עלה על שירטון, בגלל סיבות גלוייות וסמויות, החליט לבצע באותו מועד את המהפכה הסנינית שלו. הוראמה של ההצלה בי-מירוח-אסיה השכיחה את הכישלון בי-מערב-אסיה.

"העולם החמישי". זה היה הקשר הגלוי. היה קשר עמוק יותר. היחסים בין סין לטייוואן דומים, במידת-מה, ליחסים שבין העולם הערבי וישראל. סין אינה מכירה בקיומה ובחוקיותה של ממשלת-טייוואן, לא כממשלה של מדינה עצמאית ועל אחת כמה וכמה, לא כממ"שלה החוקית של סין כולה. גם העולם הערבי עדיין לא הכיר רישמית בקיומה ובחוקיותה של ישראל.

כתוצאה מכך מוחרמות סין, הלאומי-נית" ישראל על-ידי עשרות רבות של מדינות, שאינן מקיימות עימן יחסים. הן זכו בשורה ארוכה של גינויים באו"ם. הן שייכות שתיהן למה שנקרא פעם, ה"עולם החמישי" — הארצות שאינן שיי" (המטך בעמוד 37)

ועידת איסמאעליה הכושלת, את הדברים שכיום הפכו כבר בלתי-אפשריים, בגלל ההתפתחות בעולם הערבי. לישראלים נדמה תמיד שהזמן טועל לטובתם. אבל הזמן פעל נגד השלום. במשך השנה התקרה ההתלהבות, וירי-בין של נשיא מצריים בעולם הערבי הסי-פיקו להתארגן, להתלכד, ולצאת להתקפת-נגד שחלקה הסודי מוחץ ומסוכן יותר אף מן החלק הגלוי. (ראה עמודים 27-28).

נשיא מצריים פרץ דרך היסטורית. למן מה נפתחה הדרך לשלום. השבוע פשט ברחבי העולם החשש שמא הדרך נסתמה שוב, ואולי לצמיתות. יתכן שהיה עוד מוקדם להדליק השבוע את הנרות לתפילת האשכבה לשלום — אך השלום השמיע חירחורי גסיסה.

מדיניות

אור אדום בטייוואן

איש אינו רוצה

בבעי-ברית מנודה.

בכך יש אזהרה

אי-אפשר לסמוך על אמריקה! ועקו אנשי-הימין בישראל. המסקנה שהם ביקי-